

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

JAK JE TO S VÝROBNÍMI NÁKLADY? – ŘEŠENÍ

a) Z daných údajů plyne, že musí platit:

$$95 = \frac{5a+b}{5+5} \text{ a zároveň } 56 = \frac{20a+b}{20+5} \text{ (náklady jsou v tisících korun).}$$

Úpravou obou rovnic dostáváme soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých

$$950 = 5a + b$$

$$1400 = 20a + b$$

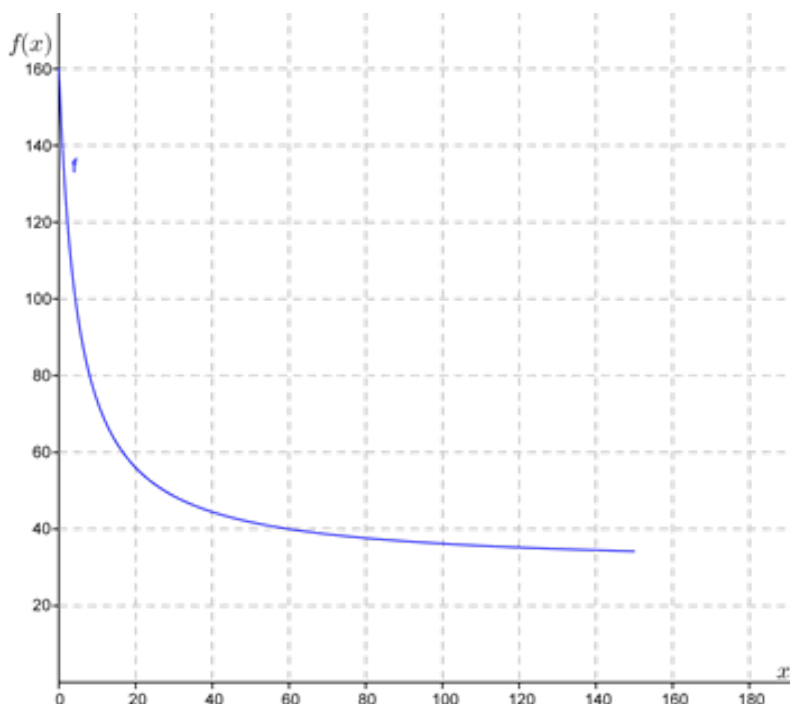
Odečtením obou rovnic
dostaneme

$$15a = 450 \Rightarrow a = 30 \text{ tedy}$$

$$b = 800.$$

Vztah pro kalkulaci výrobních
nákladů za daných podmínek
má tedy tvar

$$f(x) = \frac{30x+800}{x+5}, x \geq 0$$

Z grafu můžeme (mimo jiné) usoudit, že již při zahájení výroby se počítá s náklady ve výši 160 000 Kč ($f(0) = 160$).

b) Pokles výrobních nákladů je vidět na grafu, potvrzuje ho funkční předpis, ale můžeme ho

také dokázat pomocí derivace funkce $f(x) = \frac{30x+800}{x+5}, x \geq 0$.

$$f'(x) = \frac{30 \cdot (x+5) - (30x+800)}{(x+5)^2} = \frac{-650}{(x+5)^2} < 0 \forall x \in \mathbb{R}_0^+ \text{ (funkci jsme derivovali jako}$$

podíl). Pokud je první derivace pro všechna x z daného intervalu číslo záporné, pak je funkce v tomto intervalu klesající – potvrdili jsme to, co ukazuje graf.

c) Odpověď na tuto otázku dá řešení nerovnice

$$\frac{30x+800}{x+5} < 40. \text{ Protože } x \geq 0 \Rightarrow x+5 > 0, \text{ můžeme obě strany nerovnice vynásobit}$$

jmenovatelem. Řešením nerovnice $30x+800 < 40 \cdot (x+5)$ dostáváme $x > 60$.

Od šedesáté výrobní jednotky budou výrobní náklady menší než 40 000 Kč.

Výsledek můžeme interpretovat na grafu.

d) Rozdíl výrobních nákladů po sobě následujících výrobních jednotek vyjadřuje zápis

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

$f(x) - f(x+1)$ (víme, že se jedná o funkci klesající, tedy pro $x < x+1$ bude $f(x) > f(x+1)$) a má platit:

$$f(x) - f(x+1) < 10, \text{ tedy } \frac{30x+800}{x+5} - \frac{30(x+1)+800}{x+1+5} < 10. \text{ Po úpravách dostaneme}$$

kvadratickou nerovnici ve tvaru $x^2 + 11x - 620 > 0$, tedy $(x+31) \cdot (x-20) > 0$, vzhledem k podmínce $x \geq 0$ je řešením této nerovnice interval $(20; \infty)$.

Tedy již od dvacáté výrobní jednotky bude rozdíl nákladů mezi po sobě následujícími výrobními jednotkami menší než 10 000 Kč.